

Απόψεις και αμφισβητήσεις σχετικά με την καταγωγή του Ηράκλειου (Μανώλης Καρακώστας, MSc Διοίκησης Επιχειρήσεων, Επαγγελματίας Υγείας - Ερευνητής)

/ [Πεμπτούσια](#)

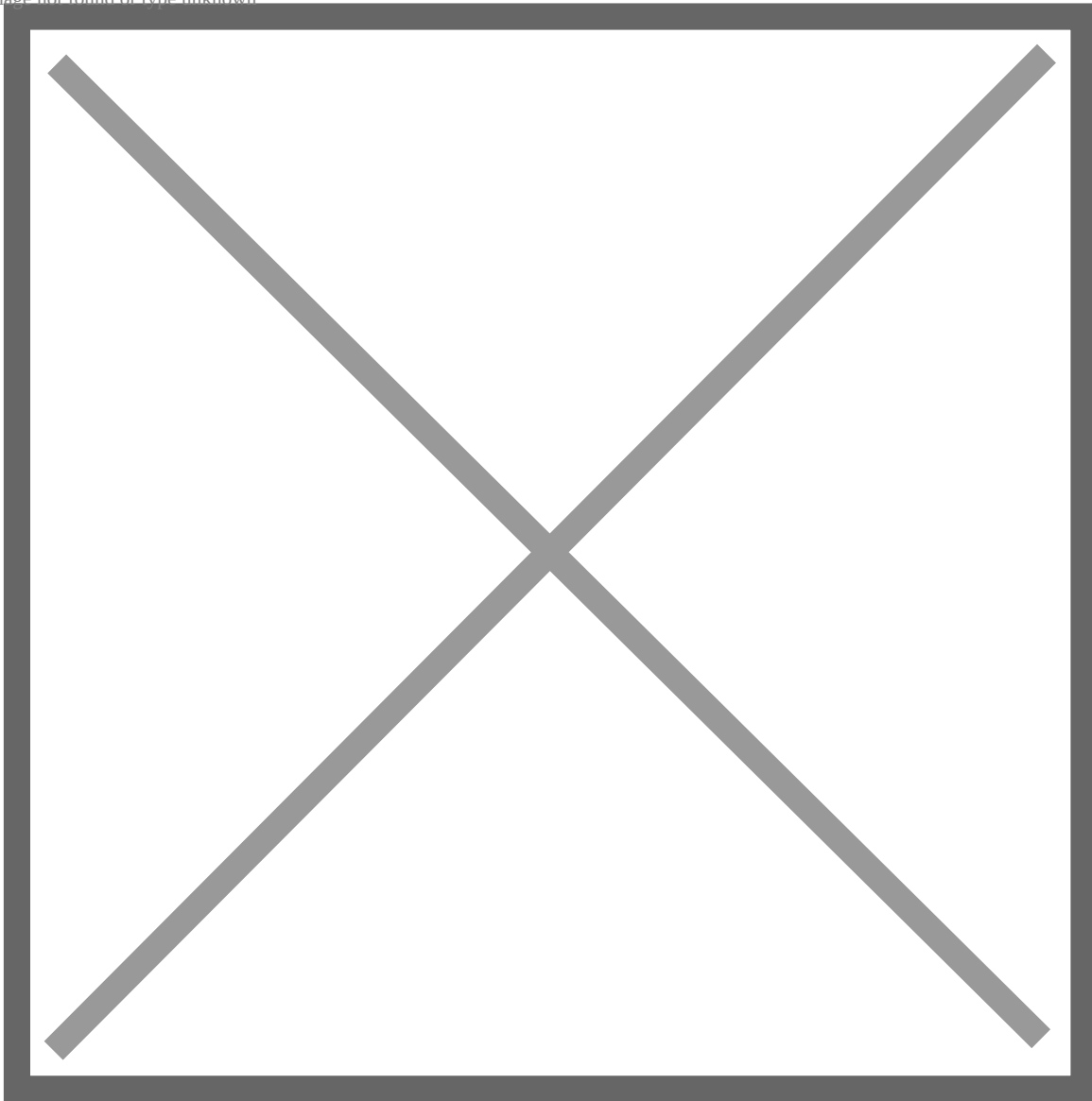

[Προηγούμενη δημοσίευση: <http://www.pemptousia.gr/?p=168682>]

Επίσης, η αρμενική καταγωγή του Ηρακλείου έχει δεχθεί αμφισβητήσεις λόγω των φυσικών χαρακτηριστικών του, αφού αντίθετες προς την άποψη αυτή είναι οι πληροφορίες του Κεδρηνού για τα ξανθά μαλλιά του,[266] ο οποίος αναφέρει πως «ήν την ηλικίαν μεσήλιξ, ευσθενής, εύστερνος, εκόφθαλμος, ολίγον υπόγλαυκος, ξανθός την τρίχα, λευκός την χροιάν, έχων τον πώγωνα πλατύν και προς μήκος εκκρεμή».[267] Για το εν λόγω θέμα ο Άμαντος συμπληρώνει λέγοντας πως «θεωρείται συνήθως Αρμένιος, αλλ' αφού ήδη προ πολλού ο πατήρ του κατείχεν ανωτάτην θέσιν εις τον στρατόν, είχεν επικοινωνήσει προς το ελληνικόν περιβάλλον και εξελληνισθεί. Τούτο δεικνύει και το όνομα Ηράκλειος. Και αι παρατηρήσεις του Κεδρηνού δεν συνηγορούν υπέρ γνήσιας αρμενικής καταγωγής».[267] Όμως, ο Ηράκλειος αν δεν ήταν Αρμένιος, τότε εκ των πραγμάτων ήταν Έλληνας, και από τα όσα έχουν αναφερθεί μέχρι στιγμής φαίνεται πως δεν είχε εξελληνιστεί, αλλά ήταν Έλληνας εκ γενετής. Αυτό δεν αναφέρεται αυθαίρετα, αλλά σύμφωνα με τον Καππαδόκη ιστορικό Παύλο Καρολίδη, που στην πραγματεία του «Καππαδοκικά, ήτοι πραγματεία ιστορική και αρχαιολογική περί Καππαδοκίας» αναφέρει πως ο εξελληνισμός της Καππαδοκίας ξεκίνησε από την περίοδο των Σελευκιδών βασιλέων, με την συγκατάθεση του ντόπιου πληθυσμού και των βασιλέων της Καππαδοκίας, οι οποίοι τον διενήργησαν και ολοκληρώθηκε με τον Χριστιανισμό.[268] Δηλαδή, έχουμε πλήρη εξελληνισμό της Καππαδοκίας, τουλάχιστον τρεις αιώνες νωρίτερα από την εποχή της βασιλείας του Ηρακλείου. Μάλιστα, χαρακτηριστικότατο παράδειγμα για την ελληνικότητα των Καππαδοκών αποτελεί ο Μέγας Βασίλειος, ο οποίος «πολλές φορές τόνιζε ότι ήσαν υπερήφανος για την καταγωγή της μητρός του από αρχαία ελληνικά γένη, γεγονός που αναφέρει και ο Άγιος Γρηγόριος ο Θεολόγος στον

Ἐπιτάφιο πρὸς τὸν Βασίλειο», [269] ἀλλὰ καὶ ὁ ἀδελφὸς του, Ἅγιος Γρηγόριος Νύσσης, ποὺ ὅταν ὁ Ιουλιανὸς ὁ Παραβάτης ἀπαγόρευσε τὴν διδασκαλίαν τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων φιλοσόφων ἀπὸ Χριστιανοῦ διδασκάλου, ἐκεῖνος τοῦ ἀπάντησε: «νομίζεις ὅτι μόνον ἐσύ εἶσαι Ἕλληνας»; [270]

Image not found or type unknown

Ὅμως, πέρα ἀπὸ τὴν ἐθνικότητα ὑπάρχει καὶ ἡ ἐθνικὴ συνείδηση τοῦ ατόμου, καὶ αὐτὴν θὰ ἐξετάσουμε τώρα. Κατ' ἀρχὰς σὲ καμία περίπτωση ἡ συνείδηση τοῦ Ἡρακλείου τοῦ Πρεσβύτερου δὲν ἦταν ἀρμενικὴ, ἀφοῦ πολέμησε ἐναντίον τῶν Ἀρμενίων ὡς «στρατηγὸς τοῦ Ἀρμενιακοῦ», γιὰ νὰ καταστείλει τὴν ἐξέγερσίν τους τὸ 595. [271] Ἐπίσης, ὁ Kaegi, ποὺ παρὰ τὶς ἀμφιβολίες δέχεται τὴν ἀρμενικὴ καταγωγή, [272] ἀναφέρει γιὰ τὴν οἰκογένειαν τοῦ Ἡρακλείου πὼς «ἐπρόκειτο γιὰ μιὰ δεμένη οἰκογένεια, ἡ ὁποία ὅμως δὲν ἀκολουθοῦσε πιστὰ τὰ στενὰ ἀρμενικὰ πρότυπα», καὶ σὲ ἄλλο σημεῖο γράφει πὼς ὁ Ἡράκλειος «διέμενε στὸ παλαιὸ παλάτι τῶν Σοφίων στὴν Κωνσταντινούπολη», ὄντας πολὺ πιθανόν ἡ οἰκογένειά του νὰ

«διέμενε προσωρινά σε αυτό το παλάτι ως αποδέκτης της αυτοκρατορικής φιλοξενίας, σε έναν ευνοούμενο εξέχοντα διοικητή».[273] Αυτά τα αναφέρουμε για να δείξουμε πως ο Ηράκλειος είχε μεγαλώσει στα ενδότερα της αυτοκρατορικής ηγεσίας, κάτι που σίγουρα επηρέασε και διαμόρφωσε την συνείδησή του, και πως δεν είχε σχέση με τα αρμενικά πρότυπα και συνήθειες. Ο Ηράκλειος ο Πρεσβύτερος απολάμβανε την εύνοια του Μαυρικίου, κι αυτός και ο γιος του όφειλαν πολλά σε εκείνον. Η συμπάθεια ήταν αμοιβαία κι αυτό φάνηκε και μετά τον θάνατο του Μαυρικίου,[273] κι αυτό ίσως να οφείλεται στην κοινή καταγωγή τους από την Καππαδοκία. Από αυτήν την υπόθεση μπορούμε να κάνουμε μια σκέψη. Ο Μαυρίκιος αντιπαθούσε σφόδρα τους Αρμενίους, όπως φαίνεται από την συνεργασία του με τον Πέρση βασιλιά, για την απομάκρυνση των οπλαρχηγών τους και των οπαδών τους από την πατρίδα τους και την άποψη που είχε εκφέρει γι' αυτούς.[274] Αυτό μπορεί να αποτελεί ένα στοιχείο κατά της αρμενικής καταγωγής του Ηρακλείου, αν και δεν κάνουμε λόγο για χειροπιαστό επιχείρημα, αλλά για μια σκέψη, αφού αν ήταν Αρμένιος ίσως να μην είχαν αυτή την σχέση.

(συνεχίζεται)

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

266. A.A. Vasiliev (1954), σελ. 241

267. Ηλίας Λάσκαρης (1995), σελ. 181

268. Παύλος Καρολίδης (1874), Καππαδοκικά, ήτοι Πραγματεία Ιστορική και Αρχαιολογική περί Καππαδοκίας, τόμος Α', σελ. 346-354, Τύποις Ευαγγελινού Μισαηλίδου, Κωνσταντινούπολις

269. Κωνσταντίνος Χολέβας (2012), «Η Ορθόδοξη Εκκλησία και ο Υγιής Πατριωτισμός», <http://www.impantokratoros.gr/xolevas-ekklhsia-patriotismos.el.aspx>

270. Δεν είσαι μόνος, «Συνάντηση Ελληνισμού - Χριστιανισμού», <https://www.youtube.com/watch?v=PqH-CKknTOI> (27.15 - 27.30)

271. Sebeos, History, chapters 6-7, <http://rbedrosian.com/sebtoc.html>

272. W.E. Kaegi (2003), σελ. 45, 49, 57

273. W.E. Kaegi (2003), σελ. 48-49

274. P. Charanis (1959), «Ethnic Changes in the Byzantine Empire in the Seventh Century», *Dumbarton Oaks Papers, Dumbarton Oaks*, 13: 23-44